

Jautājums, uz kuru jāatbild mutiski O-000083/2017

Komisijai

Reglamenta 128. pants

Maria Grapini, Olga Sehnalová, Lambert van Nistelrooij, José Inácio Faria, Dieter-Lebrecht Koch, Romana Tomc, Sirpa Pietikäinen, Salvatore Domenico Pogliese, Rosa Estaràs Ferragut, Julia Pitera, Barbara Kudrycka, Michał Boni, Heinz K. Becker, Elżbieta Katarzyna Łukacijewska, Csaba Sógor, Emil Radev, Marek Plura, Biljana Borzan, Soledad Cabezón Ruiz, Monika Smolková, Janusz Zemke, Karoline Graswander-Hainz, Dietmar Köster, Viorica Dăncilă, Brando Benifei, Wajid Khan, Michela Giuffrida, Miltiadis Kyrkos, István Ujhelyi, Costas Mavrides, Catherine Stihler, Nicola Danti, Isabella De Monte, Doru-Claudian Frunzulică, Jean-Paul Denanot, Dan Nica, Ioan Mircea Pașcu, Andi Cristea, Emilian Pavel, Julie Ward, Marc Tarabella, Helga Stevens, Jana Žitňanská, Ivo Vajgl, Norica Nicolai, António Marinho e Pinto, Igor Šoltes, Merja Kyllönen, Georgios Epitideios, Zoltán Balczó

Temats: Aizbildnība attiecībā uz cilvēkiem ar intelektuālās attīstības traucējumiem

ES dzīvo aptuveni 80 miljoni cilvēku ar invaliditāti. Daudziem no šiem cilvēkiem, jo īpaši cilvēkiem ar intelektuālās vai psihosociālās attīstības traucējumiem, ir daļēji vai pilnībā liegta tiesībspēja un līdz ar to tiesības dzīvot neatkarīgi un pieņemt lēmumus par savu dzīvi. Eiropas iedzīvotāji šajā situācijā nevar izvēlēties, kur un ar ko viņi vēlas dzīvot, nevar balsot vai kandidēt vēlēšanās (tostarp Eiropas Parlamenta vēlēšanās), nevar apprecēties un nevar parakstīt darba līgumus. ANO Konvencija par personu ar invaliditāti tiesībām (*CRPD*), kuru ir ratificējusi ES un gandrīz visas dalībvalstis, veicina cilvēktiesībās balstītu pieeju un atzīst, ka visas personas ar invaliditāti ir tiesību subjekti un būtu viņiem jānodrošina tiesībspēja vienlīdzīgi ar citiem. Šāda pieeja invaliditātei būtiski iespaido tiesību aktus par tiesībspēju un paredz pāreju no citu cilvēku juridiskas pilnvarošanas pieņemti lēmumus personu ar invaliditāti vārdā (zināma kā lēmuma aizvietošana pieņemšana) uz šādu personu atbalstīšanu pašiem pieņemt savus lēmumus (zināma kā lēmuma atbalstīta pieņemšana). Neraugoties uz to, ka gandrīz visas ES dalībvalstis ir ratificējušas *CRPD*, tiesību akti visās dalībvalstīs joprojām leģitimē tiesībspējas liegšanu, pamatojoties uz invaliditāti, un tas ir diskriminējoši. Tomēr pastāv efektīvi lēmuma atbalstīšanas pieņemšanas modeļi un tie būtu jāattīsta tālāk, lai nodrošinātu pienācīgu atbalstu, kas visiem cilvēkiem dod tiesības izvēlēties un īstenot savas tiesības tikpat pilnīgi kā jebkuram Eiropas Savienības pilsonim. ANO Personu ar invaliditāti tiesību komiteja 2015. gadā pārskatīja ES centienus šajā jomā. Tomēr saskaņā ar komitejas progresa ziņojumu par Eiropas stratēģiju invaliditātes jomā ir panākts ļoti niecīgs progress attiecībā uz jautājumiem, kas saistīti ar tiesībspēju un ES tiesībām.

Kā var uzlabot ES iestāžu lomu to kompetences ietvaros šajā jomā, lai aktīvāk mudinātu dalībvalstis mainīt savus tiesību aktus par tiesībspēju? Kādus pasākumus ES var veikt, lai nodrošinātu, ka cilvēki, kuriem liegta viņu tiesībspēja, var pēc iespējas plašāk īstenot savas tiesības saskaņā ar ES tiesību aktiem, tostarp tiesības balsot nākamajās Eiropas Parlamenta vēlēšanās?

Iesniegšanas datums: 31.10.2017

Nosūtīts: 2.11.2017

Termiņš atbildei: 9.11.2017